

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Дека́н факультету іноземної філології
П. Ф. Морошкіна
(підпис) (ініціали та прізвище)
30 серпня 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма **Мова і література (іспанська)**

спеціалізації *035.051 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – іспанська*

спеціальності *035 Філологія*

галузі знань *03 Гуманітарні науки*

ВИКЛАДАЧ: Тарасюк Інна Василівна, кандидат філологічних наук, доцент; доцент кафедри романської філології і перекладу

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри романської
філології і перекладу

Протокол № 1 від "29" серпня 2024 р.

В. о. завідувача кафедри

 О. В. Телкова

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

 І. В. Тарасюк

2024 рік

Зв'язок з викладачем :

E-mail: innatarassuk@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225>

Телефон: (061) 289-12-56

Інші засоби зв'язку: Viber, Telegram

Кафедра: романської філології і перекладу, ІІ корпус, ауд. 303

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є ознайомлення студентів з теоретичними основами, прикладними аспектами та експериментальними методами дослідження романської філології та вироблення умінь їх практичного застосування у своїй професійній діяльності. Курс «Вступ до спеціальності» має також загальноосвітнє та культурне значення, оскільки сприяє усвідомленню світових історичних процесів, що вплинули на розвиток романомовних країн та їхніх суспільств.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є:

- ознайомитися з соціолінгвістичними характеристиками сучасних романських мов, областей їх розповсюдження в Європі та за її межами;
- засвоїти класифікації романських мов;
- сформуванати уявлення про основні етапи розвитку латинської мови;
- опанувати фактори диференціації народної латини та її перетворення в романські мови;
- проаналізувати письмові пам'ятки народної латини та пам'ятки ранніх романських мов;
- засвоїти типологічні характеристики романських мовних систем у їх співвідношенні з системою латинської мови;
- сформуванати знання про основні етапи історії формування романської філології як науки.

За підсумками вивчення курсу студент повинен **знати:**

- ареали розповсюдження романських мов у сучасному світі;
- лінгвогеографічні та соціолінгвістичні характеристики окремих романських мов;
- класифікації романських мов;
- дороманські народи та письмові пам'ятки їхніх мов;
- фонетичні, граматичні, лексичні особливості народної латини;
- джерела вивчення народної латини;
- перші пам'ятки романських мов;
- теорії походження романських мов;
- основні фонетичні закони;
- засади порівняльно-історичного методу вивчення романських мов;
- історію романістики.

За підсумками вивчення курсу студент повинен **вміти:**

- оперувати системою термінів та понять, прийнятих у романській філології;
- надати лінгвогеографічну та соціолінгвістичну характеристики романських мов;
- пояснити причини основних фонетичних, граматичних та лексичних змін у народній латині, які привели до формування сучасних романських мов;
- аналізувати головні тенденції історичного розвитку романських мов і їхній сучасний стан у взаємодії з соціальними, політичними, економічними і культурними чинниками.

Відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми «Мова і література (іспанська)» курс «Вступ до спеціальності» входить до циклу загальної підготовки та є тематично пов'язаним з іншими дисциплінами цього циклу – «Мова, культура, суспільство» та «Компаративістика», а також з дисциплінами циклу професійної підготовки спеціальності – «Латинська мова», «Вступ до мовознавства», «Історія зарубіжної літератури», «Історія першої іноземної мови (іспанської)» та з дисциплінами циклу професійної підготовки освітньої програми – «Іспанська мова», «Лексикологія першої

іноземної мови (іспанської)», «Теоретична граматики першої іноземної мови (іспанської)».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>
Статус дисципліни	Обов'язкова
Семестр	2-й
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин	90
Лекційні заняття	18 год.
Практичні заняття	16 год.
Самостійна робота	56 год.
Консультації	<i>Вівторок / середа – 14.30</i>
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<p><i>Програмні компетентності:</i> ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність бути критичним</p>	<p>Наочні методи (схеми, моделі). Словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, кейси, розробка проектів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, практичний). Самостійно-пошукові методи (індивідуальна робота, практична робота). Контрольні заходи: - усне опитування; - тестові завдання; - індивідуальне завдання (ІЗ); - екзамен.</p>

<p>і самокритичним.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p> <p>ЗК-16. Здатність діяти із соціальною відповідальністю на основі етичних міркувань (мотивів), розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.</p> <p style="text-align: center;"><i>Спеціальні компетентності, визначені стандартом</i></p> <p>СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>СК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).</p> <p>СК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.</p> <p>СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>СК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p style="text-align: center;"><i>Програмні результати навчання, визначені стандартом:</i></p>	<p>(навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій, кейсів).</p>	
---	--	--

<p>ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p> <p>ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.</p> <p>ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.</p> <p>ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.</p> <p>ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.</p> <p>ПРН 22. Вміти аналізувати головні тенденції історичного розвитку романських мов і їхній сучасний стан у взаємодії з соціальними, політичними, економічними і культурними чинниками.</p>		
--	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. *Поняття сучасної Романії*

Тема 1. Романська філологія як галузь філологічних знань

Філологія як комплекс лінгвістичних і культурно-історичних дисциплін. Романська філологія як галузь філологічних знань: цілі та завдання курсу. Зв'язок романської філології з іншими науками та методологія дослідження романських мов. Індоевропейська мовна сім'я та її поширення у світі. Група романських мов. Лексичні та морфологічні риси романських мов. Проблема генетичної спільності романських мов. Класифікації романських мов. Класифікація за територіально-лінгвістичною ознакою. Класифікація за територіальним принципом. Проблема структурної спільності романських мов.

Тема 2. Сучасні романські мови: історичний, кількісний і соціокультурний аспекти

Особливості мовної політики у країнах з романським типом мовлення. Іспанська мова. Португальська мова. Французька мова. Італійська мова. Румунська мова. Креольські мови. Поняття літературних романських мов і літературної норми. Проблема «мова – діалект» в умовах романського мовлення. Креольські мови.

Змістовий модуль 2. Витоки романських мов й утворення романського мовного ареалу

Тема 3. Особливості романізації

Умови й основні характеристики процесу «романізації». Романізація Апеннінського півострова. Романізація Піренейського півострова. Романізація Галії. Романізація Дакії. Криза суспільно-політичного устрою Римської імперії та утворення держав на романізованих територіях. Умови, причини та чинники виникнення романських мов. Етнолінгвістичні чинники: субстрат, суперстрат, адстрат. Теорії виникнення романських мов.

Тема 4. Латинська мова як основа формування романських мов

Етапи історії латинської мови. Архаїчна латина. Класична латина. Пізня латина. Поняття народної латини. Характеристика народної латини. Джерела вивчення народної латини. Методи вивчення народної латини. Територіальна й соціальна диференціація народної латини.

Змістовий модуль 3. Фонетичні та морфологічні риси романських мов

Тема 5. Фонетичні зміни в народній латині та в період формування романських мов

Поняття „фонетичного закону”. Види позиційних фонетичних змін: асиміляція, дисиміляція, метатеза; афереза, синкопа, апокопа; протеза, епентеза, епітеза. Види спонтанних фонетичних змін. Поняття неперервної усної традиції та „вченої” традиції. Виникнення етимологічних дублетів в

історії романських мов. Просторові кордони фонетичних змін. Поняття ізоглоси. Поняття просодичної структури слова і просодичної норми. Характер наголосу у латинській та романських мовах. Зміни в ударному вокалізмі народної латині. Зміни у ненаголошеному вокалізмі. Зміни у консонантизмі народної латині. Порівняльна характеристика фонетичних систем романських мов.

Тема 6. Протороманські інновації у системі частин мови.

Зміни у синтаксисі народної латині Протороманські інновації в системі імені (редукування відмінків; зникнення морфологічного класу імен середнього роду; прийменникові конструкції). Виникнення артикля. Перебудування системи прикметників в народній латині (скорочення кількості морфологічних типів прикметників; закріплення аналітичного способу передачі градації якості як провідного у романських мовах; збереження суплетивних форм компаратива у більшості романських мов). Займенник. Протороманські інновації в системі дієслова (утворення результативно-перфективних форм дієслова на основі латинських дієслівних перифраз (habeo + participium perfecti passivi; teneo + participium perfecti passivi; утворення нових романських форм майбутнього часу на основі латинських модальних перифраз (з дієсловами habeo, volo, debeo, venio + infinitivus); утворення на основі латинської перифрази infinitivus + habebam нових форм кондиціонала, відсутнього у латинській мові). Неособові форми дієслова (інфінітив, дієприкметник, супін, герундій). Синтаксис простого речення (порядок слів у пізній латині; різний ступінь закріпленості порядку слів у реченні у різних романських мовах). Синтаксис складного речення (заміна інфінітивних оборотів accusativus cum infinitivo, nominativus cum infinitivo). Порівняльна характеристика граматичних систем романських мов.

Змістовий модуль 4. Історія вивчення романських мов

Тема 7. Загальнороманський лексичний фонд

Проблема неоднорідності складу первинного романського фонду („первинні” слова як основа словника романських мов). Внутрішньомовні (інтралінгвістичні) причини лексичних змін в історії (заміна латинського найменування; зміщення значення слова (розширення та звуження значення, антономасія, синекдоха, метонімія, метафора); емоційність народної латині (велика кількість слів зі зменшувальними суфіксами); збагачення лексики за рахунок власних словотворчих ресурсів). Екстралінгвістичні причини лексичних змін в історії романських мов (історичні, соціо-економічні, культурні зміни у Римській державі; територіальна диференціація лексики по провінціях

Римської імперії; історичні контакти з іншими народами: вплив субстратних, адстратних, суперстратних явищ).

Тема 8. Виникнення та становлення романістики як окремої науки: витоки, методи, напрямий шляхи дослідження романських мов

Історія вивчення романських мов від Середньовіччя до XIX століття. Романське мовознавство у XIX столітті. Порівняльно-історичний метод. Молодограматичний напрям у романському мовознавстві. Становлення діалектології як засобу вивчення романських мов. Лінгвістична географія. Лінгвістичні атласи як метод вивчення романських мов. Лінгвістичні атласи Георга Венкера, Гюстава Вайганда, Жюля Жильєрона. Романістика першої половини XX століття. Порівняльно-типологічне вивчення романських мов. Романістика другої половини XX ст.-початку XXI ст. Історія становлення романістики в Україні та її представники.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин	Згідно з розкладом
		о/д.ф.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Лекція 1	Тема 1. Романська філологія як галузь філологічних знань	2	<i>1 раз на 2 тижні /тиждень 1</i>
Практичне заняття 1	Тема 1. Романська філологія як галузь філологічних знань Перелік питань та завдань – у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	2	<i>1 раз на 2 тижні /тиждень 2</i>
Самостійна робота	Тема 1. Романська філологія як галузь філологічних знань Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	3,5	
Лекція 2	Тема 2. Сучасні романські мови: історичний, кількісний і соціокультурний аспекти	2	<i>1 раз на 2 тижні /тиждень 3</i>
Практичне заняття 2	Тема 2. Сучасні романські мови: історичний, кількісний і соціокультурний аспекти Перелік питань та завдань – у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	2	<i>1 раз на 2 тижні /тиждень 4</i>
Самостійна робота	Тема 2. Сучасні романські мови: історичний, кількісний і соціокультурний аспекти Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичних рекомендаціях,	3,5	

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Вступ до спеціальності

	розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225		
Лекція 3	Тема 3. Особливості романізації	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 5
Практичне заняття 3	Тема 3. Особливості романізації Перелік питань та завдань – у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 6
Самостійна робота	Тема 3. Особливості романізації Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	3,5	
Лекція 4	Тема 4. Латинська мова як основа формування романських мов	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 7
Практичне заняття 4	Тема 4. Латинська мова як основа формування романських мов Перелік питань та завдань – у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 8
Самостійна робота	Тема 4. Латинська мова як основа формування романських мов Латинська мова як основа формування романських мов Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	3,5	
Лекція 5	Тема 5. Фонетичні зміни в народній латині та в період формування романських мов	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 9
Практичне заняття 5	Тема 5. Фонетичні зміни в народній латині та в період формування романських мов Перелік питань та завдань – у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 10
Самостійна робота	Тема 5. Фонетичні зміни в народній латині та в період формування романських мов Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	3,5	
Лекція 6	Тема 6. Протороманські інновації у системі частин мови	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 11
Практичне заняття 6	Тема 6. Протороманські інновації у системі частин мови Перелік питань та завдань – у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 12

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Вступ до спеціальності

	дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225		
Самостійна робота	Тема 6. Протороманські інновації у системі частин мови Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	3,5	
Лекція 7	Тема 7. Загальнороманський лексичний фонд	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 13
Практичне заняття 7	Тема 7. Загальнороманський лексичний фонд Перелік питань та завдань – у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 14
Самостійна робота	Тема 7. Загальнороманський лексичний фонд Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	3,5	
Лекція 8	Тема 8. Виникнення та становлення романістики як окремої науки: витоки, методи, напрями й шляхи дослідження романських мов	4	щотижня/ /тиждень 15,16
Практичне заняття 8	Тема 8. Виникнення та становлення романістики як окремої науки: витоки, методи, напрями й шляхи дослідження романських мов Перелік питань та завдань – у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	2	1 раз на 2 тижні /тиждень 16
Самостійна робота	Тема 8. Виникнення та становлення романістики як окремої науки: витоки, методи, напрями й шляхи дослідження романських мов Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичних рекомендаціях, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	3,5	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	1) Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань.	Тема 1. Романська філологія як галузь філологічних знань.	Усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 0 до 2 балів з	4

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Вступ до спеціальності

	2) Письмове практичне завдання.		урахуванням відповідей на уточнюючі питання. Письмове завдання оцінюється від 0 до 2 балів.	
Практичне заняття №2	1) Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань. 2) Письмове практичне завдання.	Тема 2. Сучасні романські мови: історичний, кількісний і соціокультурний аспекти	Усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 0 до 2 балів з урахуванням відповідей на уточнюючі питання. Письмове завдання оцінюється від 0 до 2 балів.	4
	Контрольна Робота 1	Практичні заняття 1, 2	Тестове завдання у Мудл. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється у 0,4 бали	7
Практичне заняття №3	1) Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань. 2) Письмове практичне завдання.	Тема 3. Особливості романізації	Усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 0 до 2 балів з урахуванням відповідей на уточнюючі питання. Письмове завдання оцінюється від 0 до 2 балів.	4
Практичне заняття №4	1) Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань. 2) Письмове практичне завдання.	Тема 4. Латинська мова як основа формування романських мов Латинська мова як основа формування романських мов	Усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 0 до 2 балів з урахуванням відповідей на уточнюючі питання. Письмове завдання оцінюється від 0 до 2 балів.	4
	Контрольна Робота 2	Практичні заняття 3, 4	Тестове завдання у Мудл. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється у 0,4 бали	7
Практичне	1) Усна відповідь на	Тема 5. Фонетичні зміни в народній	Усна відповідь на	4

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Вступ до спеціальності

заняття №5	практичному занятті. Участь у обговоренні питань. 2) Письмове практичне завдання.	латині та в період формування романських мов	практичному занятті оцінюється від 0 до 2 балів з урахуванням відповідей на уточнюючі питання. Письмове завдання оцінюється від 0 до 2 балів.	
Практичне заняття №6	1) Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань. 2) Письмове практичне завдання.	Тема 6. Протороманські інновації у системі частин мови	Усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 0 до 2 балів з урахуванням відповідей на уточнюючі питання. Письмове завдання оцінюється від 0 до 2 балів.	4
	Контрольна Робота 3	Практичні заняття 5, 6	Тестове завдання у Мудл. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється у 0,4 бали	7
Практичне заняття №7	1) Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань. 2) Письмове практичне завдання.	Тема 7. Загальнороманський лексичний фонд	Усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 0 до 2 балів з урахуванням відповідей на уточнюючі питання. Письмове завдання оцінюється від 0 до 2 балів.	4
Практичне заняття №8	1) Усна відповідь на практичному занятті. Участь у обговоренні питань. 2) Письмове практичне завдання.	Тема 8. Виникнення та становлення романістики як окремої науки: витоки, методи, напрямий шляхи дослідження романських мов	Усна відповідь на практичному занятті оцінюється від 0 до 2 балів з урахуванням відповідей на уточнюючі питання. Письмове завдання оцінюється від 0 до 2 балів.	4
	Контрольна Робота 4	Практичні заняття 7, 8	Тестове завдання у Мудл. Кількість питань – 20. Правильна відповідь	7

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Вступ до спеціальності

			оцінюється у 0,4 бали	
Усього за поточний контроль	20			60
Підсумковий контроль				
Екзамен	Екзамен проводиться у тестовій формі. Тестове завдання складається з 50 питань.	Питання для підготовки знаходяться в СЕЗН ЗНУ : https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225	Тест оцінюється у 0,4 бали за кожну правильну відповідь.	20
	Практичне індивідуальне завдання	Індивідуальне завдання передбачає виконання практичних письмових завдань, що знаходяться в СЕЗН ЗНУ : https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12225 , із подальшим захистом.	ІЗ складається з 4 завдань, кожне з яких оцінюється у 5 балів з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи.	20
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Кірковська І. С. Вступ до романської філології : підручник. Дніпро : «Пороги», 2018. 406 с.
2. Соболева О. В., Калініна-Шамрай В. Р. Посібник з лінгвокраїнознавства. Київ : Видавничополіграфічний центр «Київський університет», 2021. 129 с.
3. Стуліна Є. В. Вступ до мовознавства : навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 116 с.
4. Тарасюк І. В. Вступ до спеціальності : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньо-професійних програм «Мова і література (іспанська)», «Французька мова і література (переклад включно), англійська мова». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 71 с.

5. Харченко Т. Г. Практикум із дисципліни «Вступ до романської філології» : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2021. 71 с.

Додаткова:

1. Геолінгвістика. Геополітика. Геостратегія : хрестоматія / ред. кол. : А. І. Анісімова, І. С. Попова. Дніпро : ЛІРА, 2016. 228 с.
2. Гуз О. П. Проблема територіальної варіативності сучасної французької мови. *Одеський лінгвістичний вісник*. № 9. Том 2. 2017. С. 3-6.
3. Еко У. Історія європейської цивілізації. Епоха Відродження. Історія. Філософія. Наука і техніка. Харків : Фоліо, 2020. 528 с.
4. Еко У. Історія європейської цивілізації. Епоха Відродження. Література і театр. Образотворче мистецтво. Музика. Харків : Фоліо, 2021. 592 с.
5. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 920 с.
6. Звонська Л. Л. Енциклопедичний словник класичних мов. 2-ге вид. випр. і допов. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2017. 552 с.
7. Лучкевич В. В. Вступ до романського мовознавства : курс лекцій. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2014. 140 с.
8. Мовна політика : проблеми міноритарних мов : хрестоматія / ред. кол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова. Дніпро : ЛІРА, 2016. 188 с.
9. Мовне розмаїття сучасної Європи : хрестоматія / ред. кол. : А. І. Анісімова, І. С. Попова. Дніпро : Ліра, 2016. Том 1. 248 с.
10. Негода М. М. Особливості лексичного рівня п'ємонтського діалекту. *Філологічні науки*. 2016. Вип. 2 (84). С. 105-109.
11. Срібняк І. В. Італія / Italia : короткий нарис історії. Навч. посібник. Рим-Київ : Consortium scientifico-éducatif international Lucien Febvre, 2019. 206 с.
12. Calvet A. Le poids des langues romanes dans le monde. *Hermès*. 2016/2. №75. P. 34-41.
13. Maffei L. Aspects de l'enseignement et de l'apprentissage de la langue roumaine en tant que langue étrangère. *Current Trends in the Study and Teaching of Foreign Languages : Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Online Conference (Poltava, 04 June 2021)*. Poltava : Astraya, 2021. P. 138-142.

Інформаційні ресурси:

1. Абашина Н. С. Велике переселення народів. URL: <http://surl.li/pjipk>.
2. Діц Ф.К. URL: <http://surl.li/pjixh>.
3. Синиця Є.В. Рим Стародавній. URL: <http://surl.li/pjipk>.
4. Сучасна політична карта світу. URL: <https://geomap.com.ua/uk-g11/945.html>.
5. Le latin et les langues romanes : histoire d'une parenté linguistique. URL : <https://eduscol.education.fr/document/12769/download>.
6. Linguas romances. URL: <https://concepto.de/linguas-romances/>.
7. Linguas y dialectos de España: cuáles son y cuáles son sus orígenes. URL: <https://www.zigurat.es/blog/linguas-dialectos-espana/>.
8. Les langues romanes. URL: https://www.axl.cefanelaval.ca/monde/langues_romanes.htm.
9. Les parlers de France. URL: <https://occitanica.eu/items/show/5153>.
10. La période gallo-romane. URL: https://www.axl.cefanelaval.ca/francophonie/HIST_FR_s2_Periode-romane.htm.

7. Регуляції і політики курсу

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються нанаявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів / телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити

студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу innatarassuk@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydbbq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>